

AD PENNAS DARE: **Kanonicy Regularni św. Augustyna** **i ich księgozbiory**

MIĘDZYNARODOWA KONFERENCJA

organizowana przez

**Centrum Studiów Mediewistycznych KUL
i Bibliotekę Uniwersytecką we Wrocławiu**

WROCŁAW-ŻAGAŃ

17-19 CZERWCA 2026

ZAPROSZENIE

AD PENNAS DARE.

Kanonicy Regularni św. Augustyna i ich księgozbiory

W kronice opatów żagańskich odnotowano, że opat Ludolf dyktował swoje dzieła zakonnym kopistom (*ore proprio ad pennas dedit*). To nietypowe określenie sposobu utrwalania tekstów w średniowieczu wprowadza w problematykę powstawania dawnych kodeksów w środowisku Kanoników Regularnych św. Augustyna oraz ich szeroko pojmowanej kultury intelektualnej i duchowej. Charakterystyczne są dla nich dbałość o liturgię i duszpasterstwo, kładą także nacisk na wykształcenie i własny rozwój wewnętrzny. Te aspekty odzwierciedlone zostały przede wszystkim w księgozbiorach klasztornych – rękopisy, a od późnego średniowiecza również książki drukowane, są świadectwem przejmowania konkretnych idei czy wzorców pobożności, ale także zapisem własnej twórczości i kreowania określonej wizji *sacrum i profanum*. Powstałe w augustiańskich kanoniach kodeksy – poprzez swą materialną postać – są ponadto bezcennym źródłem do poznania sposobu traktowania słowa pisanego w środowisku zakonnym, nie tylko jako narzędzia w procesie komunikacji, ale także jako manifestacji właściwych mu postaw symbolicznych: modelu pobożności, sakralności książki itd.

Konferencja *Ad pennas dare*, organizowana przez Centrum Studiów Mediewistycznych KUL oraz Bibliotekę Uniwersytecką we Wrocławiu, w założeniu ma stanowić forum wymiany informacji o dokonanych w ostatnich latach odkryciach naukowych, związanych z kulturą duchowo-intelektualną środowiska Kanoników Regularnych św. Augustyna. Bezpośrednim impulsem są prace nad katalogowaniem części zachowanego w Bibliotece Uniwersyteckiej we Wrocławiu średniowiecznego księgozbioru pochodzącego z klasztoru tego zgromadzenia w Żaganiu. To najobszerniejszy średniowieczny księgozbiór zachowany na współczesnych ziemiach polskich. Jego opracowanie, prowadzone od 2023 r. przez kilkunastoosobowy zespół i koordynowane przez dr. hab. Wojciecha Mrozowicza, prof. UW r oraz dr. hab. Jerzego Kaliszuka, prof. PAN, choć dopiero na półmetku, już przyniosło plon nie tylko w postaci opisów katalogowych, ale także nowych ustaleń i odkryć.

Zainteresowanych badaczy dziejów Kanoników Regularnych św. Augustyna, szczególnie ich kultury duchowo-intelektualnej i kultury książki, zapraszamy do aktywnego udziału w planowanej konferencji. Prosimy o zgłaszanie propozycji referatów – w językach polskim, angielskim, niemieckim i czeskim – do **28 lutego 2026 r.** Ich tematyka winna obracać się wokół zagadnień zasygnalizowanych na wstępie, w szczególności zaś obejmować następujące problemy:

- kształtowanie i organizacja księgozbiorów klasztornych;
- rękopisy kanonickie jako obiekty materialne i dzieła sztuki;
- powielanie tekstów;
- transmisja tekstów i idei;
- modele pobożności w konfrontacji z praktyką życia religijnego w klasztorze;
- horyzonty intelektualne Kanoników Regularnych św. Augustyna;
- klasztorni kopiści jako elita intelektualna klasztoru;
- tożsamość zakonna, etniczna, kulturowa;
- wielojęzyczność w rękopisach i życiu klasztornym;
- relacje centrum – peryferie, to jest między klasztorem i jego prepozyturami i szpitalami;
- *cura animarum* – w środowisku miejskim i wiejskim (parafie).

Komitety organizacyjny:

- dr hab. Jerzy Kaliszuk, prof. PAN/KUL
- dr hab. Wojciech Mrozowicz, prof. UW r/KUL
- dr Adam Poznański
- dr Barbara Grondkowska

Propozycje referatów prosimy przysyłać na adres: zagan@kul.pl